

MIJLPAAL: Archipel erkend als Doelgroep Expertisecentrum Gerontopsychiatrie+

Dit voorjaar bereikte Archipel een bijzondere mijlpaal: de eerste erkenning als Doelgroep Expertisecentrum, nu in gerontopsychiatrie+. Daar is hard voor gewerkt, vertellen Valeria, Aukje, Mariëlla en Anouk namens hun vele betrokken collega's.

Vastleggen, verantwoord, scholing
Strategisch programmamanager expertisecentra Aukje Stuart schetst hoe deze erkenning veel voeten in de aarde had: "Het vastleggen en verantwoord is veel werk, op de achtergrond. Collega's moeten de juiste kennis en ervaring hebben, dus

er waren ook veel scholingen nodig. Natuurlijk hebben we al heel veel in huis maar dat moest ook formeel worden gemaakt en vastgelegd. Naar de audits toe kijk je anders naar wat je hebt en kunt en landelijk stem je basisniveaus af. Wij liepen vooruit in leefmilieus en andere zaken maar waren nog niet ver genoeg, zoals

bijvoorbeeld het werken volgens herstelondersteunende zorg." Gezondheidszorgpsycholoog Anouk Matser: "Nu staat alles officieel in leerplatforms die ook worden bijgehouden, inclusief welke competenties en vaardigheden nodig zijn. Als DEC moet 80% van het hele team volgens die richtlijnen geschoold zijn; de basis moet op orde zijn, die lat ligt hoog."

Archipel légt die lat ook hoog, aldus Anouk: "We hebben meegeschreven aan de standaarden en het

landelijke zorgprogramma. We zijn nog steeds actief betrokken bij de Vereniging voor Gerontopsychiatrie en participeren in diverse landelijke werkgroepen en commissies. Binnen onze GP+-leerlijn is er ruimte om zelf scholing te kiezen die past bij je eigen leerstijl. Denk daarbij aan e-learning, training on the job, workshops of ervaringsleren, bijvoorbeeld met de VR-psychosebril. We gebruiken ook diverse leerinterventies in de dagelijkse praktijk, zoals casusbespreking en intervisie." Aukje: "Met leerinterventies houd je ►

Dit is DEC

Elk Doelgroep Expertisecentrum wordt geaccrediteerd door de Commissie Expertisecentra Langdurige Zorg van het ministerie van VWS. Voor ouderen met complexe psychiatrische klachten, ofwel gerontopsychiatrie+, telt Nederland drie DEC's die een combinatie bieden van hooggespecialiseerde verpleeghuiszorg, dag- en poliklinische behandeling. Een DEC doet ook wetenschappelijk onderzoek, biedt plaats aan cliënten met een zeer complexe zorgvraag en werkt landelijk en regionaal samen met andere zorgaanbieders en ketenpartners.

Alle geklusterde GP-expertise en -kennis bij Archipel - in expertisecentrum Landrijt - in woonzorgcentrum Eerdbrand - zijn breed te raadplegen. Archipel is al Regionaal Expertisecentrum voor de Ziekte van Huntington en Syndroom van Korsakov, eveneens hoog complexe en laag volume ziektebeelden.

Aukje Stuart, Anouk Matser, Mariëlla van de Valk en Valeria Pop vertellen over de bijzondere mijlpaal

“De DEC heeft een landelijke functie en is katrekker in wetenschappelijk onderzoek”

geven, tegen iemands zin in, wel of niet ingrijpen. De meeste vragen komen uit de teams zelf, omdat ze ergens mee worstelen.” Archipel heeft bovendien een multidisciplinair GP+-expertteam: “Met collega's die veel ervaring en affiniteit hebben met GP+. Samen beslissen we over zaken zoals scholing, rollen we projecten uit in de praktijk. Zo blijven we dicht bij de teams.”

De (meer)waarde van DEC
Agoog Mariëlla van de Valk erkent de (meer)waarde van een DEC: “In de

regio is bekend dat je GP-kennis bij ons kunt halen, dat wij collega's ondersteunen via consultaties. Cliënten kunnen in hun eigen omgeving blijven wonen maar met kennis die je kunt invliegen. Samenwerking heeft er baat bij; je vindt elkaar makkelijker binnen en buiten Archipel.”

Aukje: “De DEC heeft een landelijke functie en is katrekker in wetenschappelijk onderzoek. Bovendien zijn we ‘last resort’; we hebben plaats voor de meest complexe cliënten in de langdurige zorg.”

Anouk: “Daarmee bedienen we de hele regio Zuid.” Aukje: “Maar onze expertise kan ook door de andere twee regio's worden gevraagd. We wisselen kennis uit met de twee andere DEC's.” Anouk: “En bespreken casussen, vragen DEC's mee te denken.”

Dat is echt iets om trots op te zijn, beaamt Valeria Pop, verpleegkundige bij Eerdbrand: “Ja, dat geeft echt meerwaarde. Ik werk hier nu twaalf jaar in de gerontopsychiatrie. Ik leer nog steeds in de praktijk en door de theorie leer ik anders naar problemen te kijken, ook dankzij ervaringsdeskundigen. En er is altijd ondersteuning als je die nodig hebt. Dat kost energie maar ik voel me er beter bij; ik ben me bewust van wat ik doe, van eigen regie, van zelfredzaamheid. Ook van herstelondersteunende zorg, van de activiteiten die het welzijn van cliënten stimuleren.”

“Door de samenwerking vinden we elkaar en kunnen we kijken hoe we deze rol verder vorm kunnen geven”

Zo probeert zij ook cliënt Petrie de Wit, die in Eerdbrand woont, te ondersteunen: “Ik ben nu vijf jaar hier, na tien jaar bij de GGzE. Voor mijn bipolaire stoornis heb ik veel medicatie, waar ik duf van word,

ook geestelijk. Ik luister graag naar de radio, trek met medeciënten op. In het weekend en op dinsdag ga ik naar huis, naar mijn man Sjef, heel fijn. Hij komt ook elke avond hier op bezoek, en dan nog mist hij me altijd, zegt hij. Soms kan ik me hier niet zo vermaken met muziek, lezen en met mensen bellen, dan is het doods in mijn hoofd. Maar als ik in een manie zit, ben ik blij, dan hebben we het gezellig hier en nodig ik Valeria uit op mijn kamer. Ik ben al een paar keer flink depressief of psychotisch geweest, dan heb ik die medicatie ▶

elkaar scherp, wordt bewust kennis aan elkaar overgedragen. Dat gebeurt niet schools, niet top-down.” Ook moreel beraad valt eronder: “Onze geestelijk verzorgers zijn opgeleid in vragen of dilemma's ethisch afwegen. Met hun begeleiding maakt het team keuzes; wel of niet zorg

gewoon nodig. Dan wordt er ook met me overlegd of ik wel of niet naar huis ga.”

Verder groeien

In de (nabije) toekomst wordt de DEC-specialisatie nog verder doorontwikkeld, vertelt Aukje: “Kennis en kunde klusteren, ook in het netwerk. We hebben al plannen voor het verder inrichten van de scholingslijnen.” Anouk: “Daarin hebben we al stappen gezet. Het multidisciplinaire GP+-team werkt op Landrijt én Eerdbrand, de manier van werken is gestroomlijnd. We zoeken nog mensen die onafhankelijke interventie kunnen geven. Dat hoort ook bij het – verder – leren; wie ben ik, hoe ga ik met gevoelens om die ik ervaar in de omgang. De teams zijn naar elkaar toe gegroeid, gaan bij elkaar op werkbezoek.” Valeria: “We zien elkaar bij scholingen, maken verbinding, ook met het expertteam. Je deelt ervaringen met collega’s.”

“We hebben al plannen voor het verder inrichten van de scholingslijnen”

De rol van Mariëlla wordt ook verder uitgebreid en ingebed: “Als agoog kijk ik naar de houding en bejegening van het team en de collega naar de bewoner toe. Ik kijk mee naar hoe omgangsplannen en benadering

worden toegepast; de vertaalslag naar de praktijk. De andere kant op kan ook, als ik in observaties zie dat iets niet passend is.” Valeria heeft daar baat bij: “Mariëlla kijkt echt naar de methodiek, die ook past bij wie wij zijn. Hebben we hulp nodig, dan kunnen we haar daarom vragen.” Aukje: “Waardoor mensen zich volop ontwikkelen. In het kernteam is een agoog een vereiste. We hebben de teams gevraagd hoe die agogische kennis en ervaring toegevoegde waarde bieden.

Mariëlla komt uit de zorg op Landrijt en kan met haar opleiding tot agoog de rol vormgeven en pionieren.” Valeria: “En dat is prettig werken, want ze kent onze ervaring en manier van denken.” Mariëlla: “Archipel werkt sinds drie jaar met agogen en ook bij andere organisaties is dit een relatief nieuwe functie. De agoog wordt bij Archipel ingezet naast het team, bij andere organisaties vooral op welzijn en voor de bewoner. Ik kijk echt naar het gedrag en bejegening van collega naar bewoner. Ook andere REC’s en DEC’s gaan steeds vaker zo werken. Door de samenwerking vinden we elkaar en kunnen we samen kijken hoe we deze rol verder vorm kunnen geven. De meerwaarde voor Archipel is dat ik naast het team sta. Ik kan een paar stappen achteruitzetten om te bekijken wat er gebeurt, waar collega’s tegenaan lopen terwijl ik ook uit mijn zorgervaring weet dat geen dag hetzelfde is. Dat is fijn werken en communiceren.” ■

“Ik leer nog steeds in de praktijk en door de theorie leer ik anders naar problemen te kijken”

Valeria Pop en Petrie de Wit